

føres af saadanne Mænd, der ellers ikke ved Arbejde ere stiftede til at erhverve deres Brød. Der kræves heller ikke Andet end simpel Forstand og Retfærdighed, og altsaa kræves der ikke, at det netop skal være Sognefogder, som det især vilde være Synd at bruge dertil, naar det var et Erhverv, som indbragte Mindre end det var værd.

Angaaende de af mig fremsatte Bemærkninger ved Lægsmandsbestillingerne har jeg egentlig ikke hørt nogen væsentlig Indsigelse gjøres, men een Ting er ofte bleven bragt for, og det er Spørgsmaalet om Inddelingen af Sognene i flere Sognefogderier. Med Hensyn dertil er det min Overbevisning, at man, naar man i en væsentlig Grad betragter Sognefogderne som Politimestere i Sognene, skal dele disse saa lidet som muligt, thi kun derved, at Forretningerne ere i een Mands Haand, at de udgjøre en vis afluttet Heelhed, faaes den virkelige Magt, det virkelige Herredømme derover. Naar der er mange Begrændsninger indenfor en saadan Kreds, smutter den Ene bort fra den Anden, den Ene skyder Ansvarret over paa den Anden, og jeg troer derfor ikke, man skal gaae ud paa at dele Sognene i flere Sognefogderier. Der kan være Omstændigheder, der gjøre det nødvendigt, men jeg troer, at man, selv hvor denne Nødvendighed fremtræder, snarere bør vende tilbage til, hvad der tidligere fandt Sted, nemlig for hver By at have en Aldermand, som i Et og Alt er afhængig af Sognefogden, men have en Sognefoged for det hele Sogn, selv om det er omfattende, medens indenfor de mindre Kredse de mindre betydende Forretninger udrettes af saadanne Aldermand. Der er jo i denne Lov Intet til Hinder for en Organisation af den Art, men jeg nævner dette kun, for at man ikke uimodsaagt alt for langt skal forfølge den Idee at dele Sognene hellere end at betale hver enkelt Sognefoged nogenlunde godt.

C. Petersen: Det er jo steds ubehageligt at foreslaae Forandringer i et Lovforslag, der er vedtaget i det andet Thing, men jeg kan dog ikke blive af anden Mening, end at det, hvis man paa nogen Maade turde haabe,

at den høitærede Minister vilde gaae ind derpaa, maa indføres i Loven, at Sogneforstanderskaberne skulle have den omtalte Indstillingsret. Jeg lagde Mærke til, at det var et af de Punkter, hvorimod den ærede Rigsdagsmand fra Ringkjøbing (C. N. Petersen) især udtalte sig, idet han blandt Andet fremhævede, at det i Regelen blev brugt, da Herredsfogden ønskede det for at faae Oplysninger; det var omtrent saaledes han udtalte sig. Det er ganske vist, at det bliver brugt adskillige Steder, men det er ligesaavist, at det ofte ikke bliver brugt, og det Mærkelige er, at en og samme Herredsfoged kan gjøre det til en vis Tid, men naar der indtræffer et Tilfælde, i hvilket han i Forveien er temmelig sikker paa, at Sogneforstanderskabet, hvis det faaer Indstillingsret, øverst paa Listen vil sætte en Mand, som han netop ikke ønsker, saa undlader han det. Det er en Kjendsgjerning, som vi slet ikke ere fremmede for. Naar der er Spørgsmaal om at kjende de Mænd i Sognet, der egne sig til denne Bestilling, maa jeg dog ogsaa mene, at Sogneforstanderskaberne frem for nogen Anden maae have et saadant Kjendskab. Herredsfogden kjender dem i Reglen ikke; det er umuligt for ham især i de første Aar, efter at han har tiltraadt sin Bestilling, og hvem er det da han forespørger sig hos? Det er jo i Almindelighed den afgaaede Sognefoged; men man skal just ikke altid gjøre Regning paa, at denne Mand foreslaaer den, som kunde være mest stiftet dertil. Han kan meget let af Interesse komme til at foreslaae en Mand, som just ikke skal være særdeles fremragende for ham selv; det er ogsaa en Kjendsgjerning. Jeg skulde derfor meget ønske, at den høitærede Minister vilde lade sig bevæge til, at der blev indsat en Bestemmelse af den omhandlede Natur i Loven, og jeg kan ikke tænke mig, at en Lov uden dette vilde kunne gaae igjennem i Folkethinget. Hvad Alderstillaaget angaaer, da maa jeg sige, at jeg heller ikke er for det; thi jeg troer ogsaa, at man ikke skal sætte en Præmie paa, at beholde gamle Mænd i disse Bestillinger.

S. M. Hansen: Ja, efter hvad et Par ærede Talere have svaret paa det, der blev anført af den ærede Rigsdagsmand for en af